

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2015. év január hó 15. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ítéletet:

A nevelése alatt álló személy sérelmére elkövetett szemérem elleni erőszak büntette miatt **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2014. év június hó 30. napján kelt 24.B.10/2014/18. számú ítéletét megváltoztatja.

A **vádlott** terhére rótt bűncselekményt szemérem elleni erőszak büntettének (1978. évi IV. törvény 198.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés a./, b./ és (3) bekezdés) és folytatólagosan elkövetett megrontás büntettének (1978. évi IV. törvény 201.§ (1) bekezdés és (3) bekezdés) minősíti.

A szabadságvesztést halmazati büntetésként tekinti kiszabottnak, amelynek tartamát 8 (nyolc) évre enyhíti.

A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezést mellőzi.

A vádlott anyja neve helyesen:

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

A másodfokú eljárás során felmerült 10.000,- (tízezer) Ft bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Budapest Környéki Törvényszék 2014. június hó 30. napján kelt 24.B.10/2014/18. számú ítéletével **vádlott** bűnösségét folytatólagosan elkövetett a Btk.197.§ (1) bekezdés a./ pontjába ütköző és a (4) bekezdés a./ pontja szerint minősülő szexuális erőszak büntettében állapította meg és ezért őt 10 év fegyház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának megállapításáról, az előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte, továbbá döntött a bűnügyi költség viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen **vádlott** és védője felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.377/2014/4. számú átiratában a felmentés érdekében bejelentett fellebbezéseket megalapozatlannak tartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget téve a Be.351.§ (2) bekezdésében írt megalapozatlansági okoktól mentes, felülbírálatra alkalmas ítéleti tényállást állapított meg. Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének is részletesen eleget tett. A mérlegelésen alapuló tényállás megváltoztatására a másodfokú eljárásban nincs törvényes ok, ezért az ügyészség érvelése szerint a vádlott és a védő által bejelentett, a tényállást a felmentés érdekében támadó fellebbezés a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalmára figyelemmel nem vezethet eredményre. A fellebbviteli főügyészség szerint az elsőfokú bíróság a tényállásból okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére és helyesen minősítette a cselekményét a rendelkező részben foglaltak szerint. Az ügyészi álláspont szerint az elsőfokú bíróság a Btk.2.§-a alapján helyesen járt el, amikor az elbíráláskor hatályos - a vádlottra nézve kedvezőbb - anyagi jogszabály alkalmazása mellett döntött, ezen új anyagi jogi rendelkezésekre alapítottnak kiszabott fegyházbüntetés tartama a büntetési célok elérésére alkalmas. A fentiek alapján a fellebbviteli főügyészség az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés enyhítésére sem látott törvényes lehetőséget. Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét hagyja helyben.

A Fővárosi Ítéltábla a Be.360.§ (4) bekezdése alapján az ügyet - az ügyész indítványára is figyelemmel - tanácsülésre tűzte ki. **vádlott** védője a másodfokú bírósághoz 2014. december 12. napján érkezett beadványában az ügyben nyilvános ülés kitűzését kérte, a Fővárosi Ítéltábla ennek megfelelően nyilvános ülés tartásáról gondoskodott.

A védő nyilvános ülésen megtartott perbeszédében kiemelte, nem állapítható meg, hogy a vádlott a sértett 12, illetve 14 éves életkora előtt követte volna el sérelmére a szexuális cselekményeket. Másodlagos indítványában rámutatott arra, hogy a vádlott a cukorbetegség súlyos formájában szenved, ezért bűnösség megállapítása esetén az enyhítő körülmények körében ezt értékelni kell. Hangsúlyozta azt is, hogy a vádlott személyiségzavarban szenved, amely ugyan nem éri el a büntethetőséget korlátozó mértéket, de a cselekmény elkövetésében befolyásolta. Felhívta a figyelmet arra is, hogy további enyhítő körülmény az elsőfokú ítélet meghozatala óta eltelt jelentős időmúlás, erre figyelemmel az elsőfokú ítéletben kiszabott büntetés jelentős enyhítését kérte.

A **vádlott** az utolsó szó jogán előadta, számára érthetetlen, hogy a sértett miért nem emlékszik egészen pontosan arra, hogy mikor mi történt, az ilyen jellegű traumákra emlékeznie kellene. Elismerte, hogy a sértettel 16 éves korától „együtt volt”, de erőszakoskodás állítása szerint nem történt.

A vádlott felmentésére irányuló védelmi fellebbezések alaptalanok, míg a kiszabott büntetés enyhítésére irányulóak alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla a védelmi perorvoslatok folytán bírálta felül a Be.348.§ (1) bekezdése alapján a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét és az azt megelőző elsőfokú bírósági eljárást. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan megtartásával folytatta le a bizonyítási eljárást.

A Budapest Környéki törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének teljességgel eleget tett. A bizonyítási eljárás szempontjából jelentőséggel bíró valamennyi bizonyítékot beszerezte és azokat a

tárgyalás anyagává tette, logikusan értékelte, mérlegelte. Törvényesen járt el, amikor a vádlott bűnösségét tagadó vallomásával szemben az ítéleti tényállást **sértett tanú** valamennyi eljárási szakban azonos módon előadott, önellentmondás mentes vallomására és annak hitelességét mindenben megerősítő **tanú1, tanú2, tanú3, tanú4, tanú5** tanúk vallomásaira alapította. Az elsőfokú bíróság a logika szabályainak megfelelő mérlegelő tevékenységéről helyesen adott számot, amikor utalt arra, hogy **sértett tanú** vallomását igazságügyi pszichológus szakértő nyomozati és bírói szakban tett nyilatkozatai is mindenben alátámasztották (nyomozati irat 177. oldaltól, 10. alszámú tárgyalási jegyzőkönyv 31. oldaltól). A bizonyítékok értékelése körében fontos körülmény, hogy **vádlott** védekezése szerint is volt közte és a sértett között szexuális kapcsolat, a vádlott csupán azt tagadta, hogy a sértett 16. életének betöltését megelőzően erre sor került volna, továbbá azt, hogy bármilyen erőszakot, vagy fenyegetést alkalmazott volna **sértett tanú**val szemben.

A Fővárosi Ítélet tábla álláspontja szerint a Budapest Környéki Törvényszék által helyes mérlegeléssel megállapított ítéleti tényállás túlnyomórészt megalapozott, az az alábbi kiegészítésekkel és helyesbítésekkel irányadó volt a felülbírálat során.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be.352.§ (1) bekezdés a./ pontja szerint, az iratok tartalma, valamint ténybeli következtetés alapján az alábbiakkal egészíti ki, illetve helyesbíti.

- Az elsőfokú ítélet 4. oldal alulról a 2. bekezdés utolsó sora azzal egészítendő ki, hogy az 1992. december 10. napján született **sértett tanú** sérelmére **vádlott** a fenti erőszakos cselekményt 2004. szeptembere és 2004. december hó 1. napja közötti, pontosabban meg nem határozható időpontban, a sértett 12. életének betöltését megelőzően követte el (Gödöllői Járásbíróság iratai, 25. tárgyalási jegyzőkönyv 4-6. oldalig - **sértett tanú** vallomása alapján).
- Az elsőfokú ítélet 4. oldal utolsó bekezdése azzal pontosítandó, hogy **vádlott** ezt követően a 12. életét betöltött, de 14. életét meg nem haladott sértettel többször, különböző alkalmakkor, pontosabban meg nem határozható számú esetekben, erőszak alkalmazása nélkül fajtalankodott.
- Az elsőfokú ítélet 5. oldal első bekezdésének első sora azzal pontosítandó, hogy a sértett a 14. életét betöltötte, míg a „körülbelül” szót a másodfokú bíróság mellőzi.

A fenti kiegészítésekkel és helyesbítésekkel teljeskörűen megalapozottá vált ítéleti tényállás a másodfokú eljárásban - a Be.351.§ (1), Be.352.§ (2) és (3) bekezdésére is figyelemmel - irányadó volt, ezért a helyesen mérlegelt bizonyítékok felülmérlegelését célzó, a bíróság ténymegállapító tevékenységét alaptalanul támadó védelmi fellebbezések a felülmérlegelés tilalmára figyelemmel eredményre nem vezethettek.

A Budapest Környéki Törvényszék okszerűen következtetett **vádlott** bűnösségére, azonban a terhére rótt, az ítéleti tényállásban leírt és elbírált cselekményeket tévesen minősítette.

Az elsőfokú bíróság ítéletének 13. oldalán írt jogi indokolása szerint a Budapest Környéki Törvényszék osztotta az ügyészségnek azt a jogi álláspontját, miszerint „a későbbi életciklusokban, a 18. életév bezárásáig a sértett sérelmére megvalósított magatartások a folytatólágosság egységébe kötve nem a megrontással való bűnhalmazat, hanem a Btk.197.§ (1) bekezdés a./ pontjába ütköző és a (4) bekezdés a./ pontja szerint minősülő, az elkövető nevelése alatt álló, 12. életét be nem töltött

sértett sérelmére erőszakkal, folytatólagosan elkövetett szexuális erőszak büntettének valamennyi törvényi tényállási elemének a megvalósítására vezetnek."

A Budapest Környéki Törvényszék fenti jogi indokolása téves.

A később kifejtendő indokok alapján a Btk.1.§ (1) bekezdésére, valamint a 2.§ (1) és (2) bekezdésére figyelemmel tévesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor nem az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvényt, hanem az elbíráláskor hatályos 2013. július 1. napján hatályba lépett Btk. rendelkezéseit alkalmazta.

Az irányadó tényállás szerint az elsőfokú bíróság **vádlott** azon cselekményeit vonta az elbírálás körébe, amelyek megvalósításakor **sértett tanú** 11-18 éves korú volt.

A jogi minősítés szempontjából releváns, a sértett sérelmére elkövetett első vádlotti cselekmény az elsőfokú ítélet 4. oldal alulról a 2. bekezdésében került leírásra. E szerint **vádlott** nemi vágyának felkeltése érdekében a mutatóujját az ágyon hanyatt fekvő **sértett tanú** hüvelyébe feldugta és azt mozgatta. Az akkor még 12. életévét be nem töltött sértett megpróbálta a vádlott kezét elhúzni, azonban ezt a vádlott erőszakkal megakadályozta, a kislány akaratát megtörve az ujját a sértett hüvelyében benntartotta, azt tovább mozgatta. A Budapest Környéki Törvényszék a körben helyesen döntött, hogy **vádlott** fenti cselekménye erőszakos nemi erkölcs elleni bűncselekménynek minősül, azonban a pontos jogi minősítésben tévedett.

vádlott fenti magatartásával ugyanis az 1978. évi IV. törvény 198.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés a./ és b./ pontjára tekintettel a (3) bekezdés szerint minősülő szemérem elleni erőszak büntettét valósította meg. A vádlott az 1978. évi IV. törvény 210/A.§ (2) bekezdésében meghatározott, nemi vágyának felkeltésére irányuló fajtalan cselekményét a 12. életévét be nem töltött sértett sérelmére, annak akaratát megtörő módon, a sértett életkorára, védekezési lehetőségeire is figyelemmel lenyűgöző erőszakkal valósította meg. A bírói gyakorlat szerint az elkövető és a sértett között fennálló függőség, jelentős életkorbeli különbség, erőfölény esetén az erőszak kisebb foka is megalapozza a minősített erőszak megállapításához szükséges mértéket (BH.2014.201.), ahogy jelen esetben is.

Az elsőfokú ítélet 4. oldal utolsó bekezdésében, valamint az elsőfokú ítélet 5. oldalán írt ítéleti tényállásban foglalt cselekmények minősítése során az elsőfokú bíróság figyelmét elkerülte, hogy a bírói gyakorlat szerint, ha az elkövető a nemi erkölcs elleni cselekményeit a sértett sérelmére további büntetőjogilag releváns életszakaszokban (12-14 életév, 14-18 életkor) tovább folytatja, akkor a korábbi nemi erkölcs elleni bűncselekmények - az azonos sértett sérelmére történő elkövetés ellenére - valóságos anyagi halmazatot alkotnak a későbbi életkorban realizált bűncselekményekkel. Jelen esetben is ez állapítható meg.

Az elsőfokú ítélet 4. oldalának utolsó bekezdésében pontosított tényállásban írt cselekvőségével **vádlott** az 1978. évi IV. törvény 12.§ (2) bekezdésére figyelemmel folytatólagosan elkövette az 1978. évi IV. törvény 201.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő megrontás büntettét. Az irányadó tényállás szerint ugyanis **vádlott** a sértett 12. életévének betöltését követően annak 14. életévéig többször, pontosabban meg nem határozható időpontokban erőszak alkalmazása nélkül is megvalósított fajtalan cselekményeket, amelyek a sértett 14. életévét be nem töltött életkorára figyelemmel az elkövetéskor hatályos Btk. szerint a fenti törvényhely szerint minősülő megrontás büntettének minősülnek. A különböző életszakaszokban, ugyanazon sértett sérelmére megvalósított nemi erkölcs elleni bűncselekmények valóságos anyagi halmazatban állnak (BH.1983.1., BH.2000.477.).

Az in dubio pro reo elvre figyelemmel (Be.4.§ (2) bekezdés) pontosított elsőfokú ítélet 5. oldal első sorával kezdődő ítéleti tényállás szerint **vádlott** a sértettel 14. életének betöltését követően is fajtalanzkodott, illetve közösült, büntetőjogi értelemben vett erőszak, illetve fenyegetés alkalmazása nélkül.

A Budapest Környéki Törvényszék figyelmét elkerülte, hogy az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény a nemi erkölcs elleni bűncselekmények körében nem rendelt büntetni olyan cselekményt, amely esetében a fajtalanlásra, vagy a közösülésre a 14. életét betöltött személlyel, erőszak vagy fenyegetés alkalmazása nélkül kerül sor. Megállapítható tehát, hogy az elsőfokú ítélet 5. oldalán leírt tényállásban foglalt vádlotti cselekvőség az elkövetéskor hatályos anyagi jogi rendelkezések szerint bűncselekményt - az erőszak és fenyegetés hiányára figyelemmel - nem valósított meg.

A Fővárosi Ítélet tábla a jogi indokolás ezen szakaszában utal arra, hogy a Btk.1.§ (1) bekezdése és 2.§ (1) és (2) bekezdése alapján tévesen döntött az elsőfokú bíróság az elbíráláskor hatályos Btk. rendelkezéseinek alkalmazása mellett az alábbiak szerint.

Az elsőfokú ítélet indokolásának 5. oldalán leírt cselekmény az elkövetésekor hatályos anyagi jogi rendelkezések szerint még nem minősült bűncselekménynek, azonban az elbíráláskor már hatályos Btk.198.§ (4) bekezdése alapján **vádlott** terhén az új Btk. alkalmazása esetén meg kellett volna állapítani a Btk.198.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés szerint minősülő szexuális visszaélés büntetettét is. A Btk. a fenti törvényhellyel azt a 18. életét betöltött személyt rendeli büntetni, aki 14. életét betöltött, de 18. életét be nem töltött személlyel a vele kapcsolatban fennálló hatalmi, vagy befolyási viszonyával visszaélve szexuális cselekményt végez. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a fenti, elbíráláskor hatályos anyagi jogi rendelkezések mindenben ráillenek **vádlott** azon cselekményeire, amelyeket a nevelése alatt álló 14. életét betöltött, de 18. életét még be nem töltött **sértett tanú** sérelmére az elsőfokú ítélet 5. oldalán írt tényállás szerint elkövetett.

A Btk.1.§ (1) bekezdése alapján azonban az elkövető büntetőjogi felelősségét csak olyan cselekmény miatt lehet megállapítani, amelyet - a nemzetközi jog általánosan elismert szabályai alapján büntetendő cselekmények kivételével - a törvény az elkövetés idején büntetni rendelt. A Btk. fenti alapvető rendelkezése a nullum crimen sine lege elvét foglalja a jogszabályba. **vádlott** cselekményének elkövetésekor a fenti anyagi jogi rendelkezések még nem voltak hatályosak, ezért a már említett alapvető szintű szabályozásra figyelemmel a később hatályba lépett törvényi tényállás szerint a cselekménye nem minősíthető.

A Btk.2.§ (1) bekezdése szerint a bűncselekményt - a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivételekkel - az elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény szerint kell elbírálni, a (2) bekezdés alapján, ha a cselekmény elbíráláskor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálandó el, akkor az új büntető törvényt kell alkalmazni. A fenti törvényhelyek egybevetéséből egyértelműen megállapítható, hogy **vádlott** esetében kizárólag az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény rendelkezéseinek alkalmazása lehet törvényes. Ellenkező esetben az új Btk. alkalmazásával egy olyan cselekményt is a terhére kellene róni, amely az elkövetésekor még nem minősült bűncselekménynek, ez pedig nyilvánvalóan sértene a Btk.1.§ (1) bekezdésében foglalt nullum crimen sine lege elvének követelményeit. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság nem is került abba a helyzetbe, hogy a Btk.2.§ (2) bekezdésének rendelkezéseit vizsgálja, mivel a fő szabályt alkalmazva a vádlott terhére rótt bűncselekményeket az elkövetéskor hatályos anyagi jogi rendelkezések szerint kellett elbírálnia.

A Budapest Környéki Törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó súlyosító és enyhítő körülményeket túlnyomórészt helyesen értékelte. Nem tulajdonított ugyanakkor kellő nyomatékú jelentőséget az igen jelentős tartamú időmúlásnak, amelyre figyelemmel a minősítés változás miatt az 1978. évi IV. törvény 85.§ (1) és (2) bekezdése alapján meghatározott halmazati büntetés esetében is a Budapest Környéki Törvényszék által kiszabott 10 év fegyházbüntetés eltúlzottan szigorú. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az 1978. évi IV. törvény 37.§-ában meghatározott büntetési célok elérése érdekében, az 1978. évi IV. törvény 83.§ (1) bekezdésében meghatározott büntetés kiszabási elvekre is tekintettel a vádlottal szemben a 8 év tartamban meghatározott fegyházbüntetés is alkalmas a fenti célok elérésére és büntetés kiszabási elvek szolgálatára. Az enyhítés alapja elsődlegesen a jelentős időmúlás volt. A szabadságvesztés végrehajtási fokozata az 1978. évi IV. törvény 42.§ (2) bekezdés b/2. pontja alapján fegyház.

A mellékbüntetésként kiszabott közügyektől eltiltás az 1978. évi IV. törvény 53-55.§ rendelkezésein alapul.

A Be.258.§ (2) bekezdés e./ pontja csak az új Btk. alkalmazása esetén írja elő, hogy az ügydöntő határozat rendelkező részében fel kell tüntetni a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges legkorábbi időpontját. Ez áll összhangban a 2013. július 1-jével hatályba lépett új Btk.38.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel is. Ugyanakkor a másodfokú bíróság által alkalmazott - elkövetéskor hatályos - 1978. évi IV. törvény rendelkezései, valamint a fenti eljárási szabályok alapján az elkövetéskor hatályos Btk. alkalmazásakor a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezés az ítélet rendelkező részében nem tüntethető fel, továbbá az elsőfokú ítéletben feltüntetett rendelkezés az 1978. évi IV. törvény alkalmazására figyelemmel már törvénysértőnek is minősül. Erre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezést mellőzte. A másodfokú bíróság azonban utal arra, hogy az 1978. évi IV. törvény 47.§ (2) bekezdés I. fordulata szerint **vádlott** a fegyházban végrehajtandó büntetésének legalább 4/5 része kitöltését követően feltételes szabadságra bocsátható.

Az elsőfokú bíróság ítéletének járulékos rendelkezései törvényesek azzal, hogy az 1978. évi IV. törvény rendelkezéseinek alkalmazására figyelemmel e törvény 99.§ (1) és (2) bekezdésén alapul az előzetes fogvatartásban eltöltött idő kiszabott szabadságvesztésbe történő beszámítása.

A rendelkezésre álló iratok alapján a másodfokú bíróság pontosította **vádlott** anyja nevét.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyebekben a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta. A másodfokú bíróság rendelkezett a vádlott által az elsőfokú bíróság ítéletének kihirdetésétől a másodfokú ítélet meghozataláig előzetes letartóztatásban töltött idő kiszabott szabadságvesztésbe történő beszámításáról az 1978. évi IV. törvény 99.§ (1) és (2) bekezdése alapján.

A másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be.381.§ (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2015. év január hó 15. napján

. Lassó Gábor sk.

Dr. Ujvári Ákos sk.

Dr. Révész Tamásné sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 24.B.10/2014/18. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.368/2014/10. számú ítéletében írt változtatásokkal 2015. év január hó 15. napján jogerős és végrehajtható!

Budapest, 2015. év január hó 15. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő